

იოჰან ვოლფგანგ გოეთე • ფაუსტი I

იოჰან ვოლფგანგ გოეთე

ფაუსტი

პირველი ნაწილი

გერმანულიდან თარგმნა
დავით წერეთლიანმა

გაქურსულაქაურის
გამომცემლობა

შინააწესი

წინათქმა	7
მიძღვნა	13
პროლოგი თეატრში.....	15
პროლოგი ცაში.....	22
ღამე	28
ქალაქის ბჭესთან.....	45
სამუშაო ოთახი.....	61
სამუშაო ოთახი	75
აუერბახის სარდაფი ლაიპციგში	100
გრძნეული დედაბრის სამზარეულო.....	120
ქურა.....	135
სალამო	140
ხეივანი	146
მეზობლის სახლი	150
ქურა.....	162
ბალი	166
სახლაკი ბაღში	175
ტყე და გამოქვაბული	178
გრეტხენის ოთახი	185
მარტას ბალი	187
წყაროზე.....	195
გალავნის ნიშთან	198

ღამე	200
ტადარი	208
ვალპურგობის ღამე.	212
ვალპურგობის ღამის სიზმარი ანუ ობერონისა და ტიტანიას ოქროს ქორწილი.	231
ცრიატი დღე. მინდორი.	241
ღამე. ტრიალი მინდორი.	245
საპყრობილე	246
შენიშვნები.	257

წინათქმა

გოეთეს „ფაუსტი“ გერმანულენოვანი ლიტერატურის ყველაზე მაღალ ქმნილებად არის მიჩნეული და მას მსოფლიო კლასიკის უპირველეს ძეგლთა შორის მკვიდრი ადგილი უკავია. პოეტურ ძალმოსილებაზე რომ არაფერი ვთქვათ, მრავლისმეტყველია თუნდაც ის ფაქტი, რომ ხშირად ხმარებული სიტყვა „ფაუსტური“ ევროპული აზროვნების ყველაზე ნიშანდობლივ თავისებურებებს მოიცავს. არც ის არის ნაკლებმნიშვნელოვანი, რომ ფაუსტისა და მეფისტოფელის, ცენტრალური წყვილის, ფიგურები დიდი ხანია გასცდნენ ნაწარმოების ფარგლებს და დამოუკიდებელი ცხოვრება მოიპოვეს, კაცობრიობის ეგრეთ წოდებულ „მარადიულ თანამგზავრთა“ მცირერიცხოვან დასში დაიდეს ბინა.

იოჰან ვოლფგანგ გოეთე (1749-1832) „ფაუსტზე“ ადრეული სიჭაბუკიდან მუშაობდა და საბოლოო ნერტილი გარდაცვალებამდე ათი დღით ადრე დასვა. ცხადია, მთელი სიცოცხლე მხოლოდ ამ ნაწარმოებისთვის არ შეუღევია, თუმცა პერიოდულად უბრუნდებოდა.

სიუჟეტი თავად გოეთეს არ ეკუთვნის, ლეგენდები დოქტორ ფაუსტზე გერმანიაში ფართოდ იყო გავრცელებული და თოჯინური წარმოდგენებიც ხშირად იმართებოდა. ახალი ვერსიის ავტორმა ზოგიერთი ცვლილება, რასაკვირველია, სიუჟეტშიც შეიტანა, მაგრამ უმთავრესი ის იყო, რომ მასზე სულ სხვა რიგის შენობა ააგო, პერსონაჟთა სახეებსაც და მთელ მოქმედებასაც სხვა სიღრმე და სიმაღლე შესძინა. ერთი უმნიშვნელო ალქიმიკოსისა თუ ჯადოქრის ტრაგიკომიკური გზა უმაღლეს სულიერ ფასეულობათა ძიების ეპოქალურ გეზად აქცია.

გოეთესა და მის „ფაუსტზე“ ზღვა ლიტერატურა არსებობს, სურვილის შემთხვევაში არც ქართულად გაჭირდება საინტერესო გამოკვლევის მიგნება, ამიტომ ამ მცირე შესავლისათვის უფრო მართებული იქნება, ამოუნურავ საკითხთა გამოდევნებაზე ხელი ავიღოთ და ორიოდ სიტყვით მოვნიშნოთ, რას უნდა მოველოდეთ და რას არა ამ წიგნისგან.

უმეტესნი მოელიან, რომ კიდევ ერთ შექსპირულ დრამას ნაიკითხავენ და, როცა ვერც სცენური ინტრიგების ხლართებს ნააწყებთან, ვერც ბაროკოულ ხვავრიელ მეტაფორისტიკას, დაბნეულნი რჩებიან და, შესაბამისად, ღირსებების დანახვაც საკმაოდ უჭირთ. კაცმა რომ თქვას, ასეთი მოლოდინი ცოტაოდენ ნაიფურობასაც გულისხმობს: მართლაცდა, რა ფასი ექნებოდა დიდი გერმანელის მთელ ძალისხმევას, თუკი შედეგად მეორეულ ნაწარმოებს, ვისიმე მიმბაძველობით შექმნილ სუროგატს მივიღებდით?

გოეთეს სახელს კიდევ რამდენიმე კლიშე გადაეჯაჭვა. ერთი მათგანი ჩვენში ილია ჭავჭავაძემ გაახმოვანა და ლამის ქრესტომათიულ ჭეშმარიტებად აქცია: გოეთე მყინვარია, ცივი და მიუკარებელი, ყოველივე ქვეყნიერისაგან შორს გამდგარი. ამ კლიშეს აქვს ერთგვარი ბიოგრაფიული საფუძველი, მაგრამ არაერთი შემოქმედებითი საფუძველი არა აქვს. იგი გერმანიის რევოლუციური წრებიდან გავრცელდა და შესაშური სიცოცხლისუნარიანობა აღმოაჩნდა. ცნობილია, რომ „ვიამარელ ბრძენად“ სახელდებული პოეტი რევოლუციების მიმართ კეთილგანწყობას არ ამჟღავნებდა. – რევოლუციები ხდება იქ, სადაც ქვეყანა ცუდად იმართება და ხალხის ხმას ყურს არავინ უგდებს, – მიიჩნევდა იგი. საფრანგეთის რევოლუციაში, გერმანელი ახალგაზრდობის დიდი ნაწილი აღფრთოვანებითა და იმედებით აღსავსე რომ შეხვდა, გოეთე გაცილებით მეტ ბოროტებას ხედავდა, ვიდრე სიკეთეს, და რიტორიკულ პათეტიკას სრული გულგრილობით იგერიებდა. გარდა ამისა, რაც მგზნებარე ახალგაზრდებში კიდევ უფრო მკვეთრ გაღიზიანებას იწვევდა, მქუხარე პატრიოტიზმის გამოვლენას ცხოვრებაშიც ისევე გაურბოდა, როგორც შემოქმედებაში. „ო, დიდო გერმანია, როგორ მიყვარხარ და მემამყები“, ერთხელაც არ წამოსცდენია. ავი – რამდენიც გნებავთ.

როგორც შემოქმედი, გერმანიის პირველი პოეტი არც ცივია და არც მიუკარებელი, იგი არანაკლებ დიდი და მძაფრი ვენებებით არის დატვირთული, ვიდრე „თერგივით“ ბაირონი, იმ განსხვავებით, რომ ეს განცდები რომანტიკულად ჰიპერბოლიზებული და ნარცისული არასოდეს არ არის, უფრო ნამდვილია. და, როგორც ორივე შემოქმედის ღრმად მცოდნენი გვარწმუნებენ, კიდევ იმ განსხვავებით, რომ საკუთარ სამწერლობო ენასა და მთელ მის ევფონიურ სიმდიდრეს გერმანელი ბევრად უფრო მაღალ დონეზე ფლობდა.

არის კიდევ ერთი კლიშე, რომელსაც განსაკუთრებული დარწმუნებით ისინი იმეორებენ, ვისაც დედანზე ხელი ნაკლებად მიუწვდება: გოეთეს ლექსი მძიმეა, ხოლო „ფაუსტი“ გართიმული ფილოსოფიაა. გოეთეს ლექსი ხან მსუბუქია და ხანაც მძიმეა, იმისდა მიხედვით, სათქმელს სად რა უფრო შეჰფერის, ტონალობათა ცვლა არავისგან ესწავლება. ფილოსოფიურობის

საკითხი კი საკმაოდ ორჭოფულია, იმდენად ორგანული არაა, რამდენადაც – გარედან მიტმასნილი. ნუთუ შემოქმედებით წვდომებსა და ინტუიციებს უსათუოდ ფილოსოფიური უნდა დაერქვას, რომ უფრო სრულად დაფასდეს მათი მხატვრული ღირებულება? სამეცნიერო კვლევებში ეს ტენდენცია, როგორც ჩანს, ამოუძირკვავია.

მკვლევარნი ძირითადად იდეათა სამყაროს განიხილავენ, არადა, ყოველ წარმატებულ მხატვრულ ნაწარმოებში შესრულება პირველადია. „მოდინ და მეკითხებიან ხოლმე“, ეუბნება გოეთე ეკერმანს, „რა იდეის ხორცშესხმას ვლამობ ჩემს „ფაუსტში“. თითქოს ვიცოდე და არ ვამხელდე!“ პოეტი აქ, უეჭველია, უტრირებას ახდენს, მაგრამ სავესებით გასაგებია, რისი თქმა სწადია. „მართლაცდა, რა საქმე იქნებოდა“, განაგრძობს იგი, „მთელი ეს სავესე, ჭრელი, ათასფერი ცხოვრება, „ფაუსტში“ რომ გამოვსახე, რომელი-ღაც გამჭოლი იდეის განვნიკულ ძაფზე ასხმულიყო!“

ფილოსოფიის ხშირ-ხშირი ხსენება ბევრი მკითხველის გონებაში წინასწარვე გაუცხოების შიშნულ გრძნობას ბადებს და უშუალო აღქმის სითამამეს ვკარგავთ. ვცდილობთ, ყოველ სტრიქონში ღრმად ჩამალული განყენებული სიბრძნე ამოვიკითხოთ, და გასაგებია, ხელმოცარულნი ვრჩებით, რადგან ავტორს შიგ მსგავსი არაფერი ჩაუდვია. გოეთე მაგ ენით არასოდეს გველაპარაკება, პოეტურ და ფილოსოფიურ „ბნელმეტყველებას“ იგი ყოველთვის ამრეზით უყურებდა. „ფაუსტის“ სრულფასოვნად აღქმას არავითარი წინასწარი ფილოსოფიური მომზადება არ სჭირდება. ადამიანური ყოფიერების მტკივნეული პრობლემები აქ მხოლოდ მხატვრულ სიბრტყეზე იშლება და გოეთესათვის სავესებით სულერთია, თუ იგივე პრობლემები რაღაც სხვა კუთხით ფილოსოფიასაც აინტერესებს. მთავარია, ნაწარმოების ემოციურ ძარღვს მივაგნოთ და იგი არ გაგვისხლტეს.

მაგრამ ისიც ხაზგასმით უნდა ითქვას, რომ აქ მსუბუქი გასეირნება არავის გველოდება. გოეთეს „ფაუსტი“ იმდენად ძნელი აღსაქმელი არაა, რამდენადაც ნელა საკითხავი წიგნია. თუ იგი სრულად გვინდა შევიგრძნოთ, წინ არ უნდა მიგვეჩქარებოდეს, ყურადღება იმ პასაჟზე უნდა დავაკავოთ, რომელსაც მოცემულ მომენტში ვკითხულობთ. ჩვენი მონდომება აუნაზღაურებელი მხოლოდ ამ შემთხვევაში არ დარჩება. მართალია, ავტორი თავის ქმნილებას „ტრაგედია“ უწოდებს, მაგრამ სინამდვილეში იგი უფრო დრამატული პოემაა, ვიდრე საკუთრივ დრამა.

გოეთე, პირველ ყოვლისა, დიდი ლირიკოსი იყო, ამ მხრივ თავს არც „ფაუსტში“ იზღუდავს და უპირატესად სწორედ ეს გვავალდებულებს აუჩქარებლად წაკითხვას. მაგალითისთვის შორს წასვლა არ გვჭირდება: ფაუსტის პირველივე მონოლოგი დრამატული ნაწარმოებისათვის მეტისმეტად

ვრცელა. თუ დასაწყისში იგი ასე თუ ისე გამართლებულია, – მთავარ გმირს ახლოდან ვეცნობით, მისი მეორე მონაკვეთი, ვაგნერთან საუბრის შემდეგ, დაახლოებით ორასი სტრიქონი, დრამატურგიულად მხოლოდ უსარგებლო ყოვნია. მაგრამ ავტორი ამას სულ მცირეოდენ ანგარიშსაც არ უნევს, გოეთეს აქ წმინდა პოეზიის საუფლოში გადავყავართ და ლამის ჩვენ თვალწინ ერთ-ერთი გამორჩეული ლირიკული შედეგრი იქმნება. ხმა თანდათანობით ძლიერდება, სულ უფრო მაღლა, კიდევ უფრო მაღლა მიიწევს (მთარგმნელი იმედოვნებს, რომ ეს ქართულ ტექსტშიც აისახა) და ბოლოს საეკლესიო საგალობლების შორეულ ხმოვანებას ერწყმის. სათქმელიც ხმის თანაფარდია, ღრმა და მნიშვნელოვანი.

ასეთ ადგილებს მთელი წიგნის მანძილზე იშვიათადაც არ შევხვდებით, მოსინჯულია ყველა დაბალი ხმა, ყველა მაღალი ხმა, მეფისტოფელის ცინიკური სკაბრეზიდან გრეტხენის მთრთოლავ ლირიზმამდე. ალბათ უმჯობესია, წინასწარვე გარკვევით ითქვას: მას, ვინც ლირიკული პოეზიის მიმართ რამდენადმე მაინც გახსნილი არ არის, „ფაუსტის“, როგორც მხატვრული ფენომენის, ჯეროვანი დაფასება გაუჭირდება.

ზოგიერთი გერმანელი მკვლევარი გაცილებით შორს მიდის. ფილოსოფიის ისტორიკოსი, ცნობილი და სპეციალისტებისათვის ლამის შეუცვლელი კუნო ფიშერი, რომელმაც „ფაუსტს“ ვრცელი კომენტარები მიუძღვნა, დაბეჯითებით აცხადებდა, რომ გოეთეს ამ გენიალურ ქმნილებაში ერთიანი კონსტრუქცია არ უნდა ვეძებოთ, რომ იგი მოზაიკური ნაწარმოებია, და გვირჩევს, ცალკეული მონაკვეთებით მთელისაგან დამოუკიდებელი დავტკბეთ, თუ გვინდა მათგან სრული სიამოვნება მივიღოთ. ეს თვალსაზრისი, რასაკვირველია, დღეს გაზიარებული არ არის, „ფაუსტი“ რომ ერთიანი ქმნილებაა თავისი არსითა და მიზანდასახულობით, მტკიცებას არ საჭიროებს. მაგრამ „მოზაიკური პრინციპი“, მეტისმეტი გადაჭარბებისდა მიუხედავად, სრულ აბსურდადაც არ გვევლინება, მასაც აქვს, თუ კონცეპტუალური არა, ერთგვარი მხატვრული საფუძველი. საქმე ის გახლავთ, რომ ცალკეული სცენების დიდი უმეტესობა ერთმანეთისაგან განსხვავებული პოეტურ-სტილისტიკური მანერით არის შესრულებული, რეალიზებულია რომელიმე ლოკალური მხატვრული მიზანი, თითქმის ყველა მათგანი სპეციფიკურად საკუთარ ტონალურ ფონზე იშლება. ამას პოეტი, შეიძლება ითქვას, ზღურბლიდანვე „გვაჩვენებს“. სამივე შესავალი („მიძღვნა“, „პროლოგი თეატრში“, „პროლოგი ცაში“) ინტონაციითაც და პოეტური იმპულსითაც მკვეთრად განირჩევიან. პირველი სცენის („ღამე“) დასაწყისი მათგან ასევე მკვეთრად სხვაობს, ეს უკვე გერმანული შუა საუკუნეების სურნელია, მაგიის საუფლო, ჩახუთული, ოდნავ არქაიზებული სივრცე, საიდანაც, შემდეგსავე პასაჟებში („ქალაქის ბჭესთან“) გაშლილ მინდორ-ველებზე

გავდივართ, აღდგომის სახალხო სეირნობას ვესწრებით, და ინტონაციური ფონიც სრულიად სხვაა, – ყოფითი, ყოველდღიური საუბრების ქრელ-ქრელი მიმოქცევანი. რომელიღაც სხვა მონაკვეთს ხალხურ შელოცვათა ტონალობა გასდევს, რომელიღაცას კიდევ – სუფრული ენაგაღესილობისა. ჩამოთვლა ძალიან შორს წაგვიყვანს; სასურველია, მთელი ეს ინტონაციური სიმდიდრე ჩვენი თვე ვიგრძნოთ და დავაფასოთ.

მაგრამ ყველა ტონალობა ბოლოს მაინც ერთად იყრის თავს და მთლიანობას არ არღვევს, პირიქით, მონოლითურად იკვრება. ერთადერთი და შედარებით მარტივი მაგალითით დავკმაყოფილდეთ: ბოლოსწინა სცენა, მოკლე დიალოგი ფაუსტსა და მეფისტოფელს შორის, სულ ექვსი სტრიქონი, თითქოს არაფრის მთქმელია, თითქოს მხოლოდ საკუთარ სილამაზეზე დაამყარებული და მეტი ფუნქცია არა აქვს, ამდენად, გამორიცხული არ არის, ზედმეტადაც კი მოგვეჩვენოს. და მხოლოდ შემდეგ, როცა საპყრობილის სცენას წავიკითხავთ, მივხვდებით, თურმე როგორი სიზუსტითა და ოსტატობით შემზადდა ჩვენი განწყობა უმძაფრესი და უმშვენიერესი ფინალური პასაჟების აღსაქმელად. ეფექტი ალბათ უფრო პოეტურია, ვიდრე დრამატურგიული, მაგრამ გოეთე, როგორც უკვე აღვნიშნეთ, მათ შორის ზღვარს ნაკლებად ავლებს.

დასასრულ, მეფისტოფელზეც უნდა ითქვას ორიოდ სიტყვა: უჩვეულო და არაერთგვაროვანი პერსონაჟია. ემოციურად არასწორნი აღმოვჩნდებით, თუ მას აბსოლუტური ბოროტების განსხეულებად შევრაცხავთ. თავისი წინამორბედის, ხალხურ დადგმათა მეფისტოფელის, თოჯინურობა რიგ შემთხვევებში ბოლომდე არცა აქვს დაკარგული. გავრცელებული შეხედულებით მიხედვით, ფაუსტიცა და მეფისტოფელიც ერთი და იმავე მოაზროვნე სუბიექტის, მისი სულისა თუ მსოფლალქმის თეზა და ანტითეზაა, ორმაგი ჰიპოსტასია, რაც, შესაძლოა, გარკვეული გადაჭარბებაც იყოს, მაგრამ ისინი რომ ჰარმონიულად ავსებენ ერთმანეთს, დავას არ ექვემდებარება. ავტორი მეფისტოფელის მიმართ შეფარული, მაგრამ დროდადრო არცთუ ძნელად დასანახავი სიმპათიით არის განწყობილი, რაც იმის დასტურია, რომ ეგ დარდიმანდულად მოარული ირონისტ (თვითირონისტი) და სარკასტი მთლად ჩვეულებრივ ეშმადაც არ უნდა ვიგულისხმოთ. მისი და ფაუსტის პირველი ორი ვრცელი დიალოგი, ღრმაზროვნებითა და მახვილგონივრული ესკაპადებით აღსავსე, სადაც ისინი ერთმანეთს ტოლს არ უდებენ, მსოფლიო ლიტერატურის უდიდეს მიღწევათა რიცხვს მიეკუთვნება.

ასეთია ამ დიდი ქმნილების მხატვრულობის ზოგიერთი ძირითადი კონტური. მთარგმნელს აქვს ერთგვარი იმედი, რომ საშუალოზე უკეთესი

ეკვივალენტი შექმნა. საშუალო თარგმანი მრავალი დიდი ქმნილებისათვის სავსებით დამაკმაყოფილებელი შედეგია, მაგრამ „ფაუსტის“ შემთხვევაში, გადაუჭარბებლად შეიძლება ითქვას, სრული მარცხია – დედნის მთავარ ღირსებებს ვერა დონეზე ვერ ჩაენვდებით.

მთარგმნელს ამ გზაზე დრო და შესაძლებლობა არ დანანებია.

დავით წერეთლიანი

მიძღვნა

ხილვანო ძველნო, ფერმიმქრალნო, კვლავ მეცხადებით,
ოდესლაც ნათლივ დანახულნო ზმანების თვალით.
მომდევსლა ვნება, განვიმსჭვალო თქვენი ხატებით,
ხორცი შეგასხათ? იმ სიგიჟის დარჩალა კვალი?
იქმნას! განმაგეთ! ოდინდელი მოგაქვთ ნათელი,
თუმცა ბური ხართ – მოვანება ნისლისა მკრთალი.
კვლავ იძრა გული, ჭაბუკური ჩქროლვა მოსურდა
წყებათა თქვენთა რიალთაგან ხმაჯადოსნურთა.

წარსულ სურათებს ვეშურები თქვენი მხილველი,
ისევ დგებიან საყვარელი აჩრდილნი მკვდრეთით.
ეჰა, პირველი მეგობრობა, ტრფობა პირველი,
ვით მილეული რამ ზღაპარი, და ფეთქავს წვეთი,
და მოთქმა ნელა მიუყვება, ხმაშეჭირვებით,
ხსოვნის ლაბირინთს, სადაც ახლა ნავლია მეტი,
მიითვლის ძვირფას მათ სახელებს, წინას და წინას,
ვინც იმ წარსულში სამუდამო დაიდო ბინა.

დღეს აღარ აღხენთ სიმღერები ჩემი გვიანი,
პირველჟამინდელ საგალობლებს ვისთანაც ვმღერდი,
მიწყდა პირველი მოძახილი ხალისიანი,
შფოთიც, ზრიალიც, და ძველთაგან აღარვინ გვერდით.
გარს უცხო ხალხი, წლიდან წლამდე უცხო ხმინი,
ტაშზეც კი მათზე ცივი შიშით მიზრზინავს მკერდი.
ხოლო ისინი, ვინც გულგახსნით მისმენდა ძველად,
თუ კვლავ არიან, შორს არიან, განმებნა ყველა

და მომენატრა ის საუფლო, ის ხმანი ძველნი,
გადაჩვეული მონატრებით, ნალველზე მწარით.
კვლავ ცოცხალია, რაც ოდითგან მიყვარს და მელმის,
თრთის ბგერა, თითქოს ეოლოსის ჩქროლავდეს ქნარი.
ჟრჟოლა დამივლის და ნელ-ნელა გზას იგნებს ცრემლი,
ლხვება, ლბილდება მკაცრი გული, წყვილდება პნკარი.
რაც მაქვს, ლანდადლა ილანდება ცრემლსართავიდან
და სულ, სულ უფრო ნამდვილდება, რაც გარდავიდა.

პროლოგი თეატრში

თეატრის დიქტოტიკი – კომიკოსი – პოეტი-დრამატურგი

დიქტოტიკი

თქვენც ჩემთან ერთად გასწიეთ ქირი,
იციოთ, რა რისად მალაპარაკებს, –
დღეს ამ გერმანულ დაბა-ქალაქებს
უჩანს, რას ატყობთ, საჩვენო პირი?
თავი და თავი, კმაყოფილი ვინც მინდა დამრჩეს,
ეს წვრილი ხალხი, თავისა და ქვეყნის დამრჩენი.
ამართულია ფიცარნაგი, შევდივართ სარჯელს,
და კაცადკაცი დღესასწაულს უცდის არსმენილს.
მიმსხდარ-მომსხდარან, აუნვდიათ მალლა წარბები,
რითი განცვიფრდნენ, გვიყურებენ თვალდახარბებით.
ვიცი მაგათი ჯდომა-დგომაც, სარჩულ-საპირეც,
მაგრამ დღეს შევდრკი, ველარა ვარ აქამდელ რიხზე.
სანახავთაგან რა უნახავთ? – არც არაფერი.
სამაგიეროდ, წაუკითხავთ, – უფალო, გვიხსენ!
რას გამოუდგამ, თანაც ისე მისხლით აწონილს,
ცინცხალიც იყოს, აზრიც იდოს შიგ მოსანონი?
არადა, ხალხი, მოდენილი ზღვა ხალხი მინდა,
მათი ზიმზიმა ნაკადების მიყვარს ყურება,
ჩვენს შემოფიცრულს რომ აწყდება ყოველი მხრიდან
და, ბოლოს, აღთქმულ ვინრო კარში მოიწურება;
დღისითვე, ოთხის გახდომამდე, მთელი მიღეთი
სალაროს ჯიხურს რომ ესევა, იბრძვის ბილეთზე,
კაცს ეგონება, რა ბილეთი, რისი ბილეთი,

დგას შიმშილობა და პურისთვის თავ-პირს ილენენ.
ვინ იქმს ამაღარ სასნაულებს, თუ არ მგოსანი?
ქმენ იგი დღესაც, მეგობარო, ხარ ჯადოსანი!

პ ო ე ტ ი

ფიქრიც არ მინდა მაგ ზიმზიმით მოდენილ ხალხზე,
აშთობს ყოველგვარ შთაგონებას ხმა ბრბოსეული.
გამანაპირე, გადამკარგე, მაგ ურდოს დამხსენ,
მორევში გვითრევს, ღრიანცელით გარს მოსეული.
ცისპირს მანახე რამ ალაგი, სიმშვიდით სავსე,
სადაც მგოსნური აღტაცება სახლობს ზეული
და ჰყვავის გულში სიყვარული ზეციურ ვარდად,
ვარდად, რომელიც უფლის ხელმა დარგო და ზარდა.

სიტყვას, გულიდან რომ დაიძვრის და ჩვენს უნებლიე
შემკრთალ ბგერებად ბაგეებზე დაინყებს ფართქალს,
თუ სადღეისომ გადაგვძალა ზრუნვა-ცთუნებით,
ნამი უძღები არ დაინდობს, ხელადვე დანთქავს.
მნამს მხოლოდ საქმე, ჟამთასვლისგან გაუზუნები,
ზიზილ-პიპილით რა ფასი აქვს სახელის განთქმას!
ყალბი ბრჭყვიალით ვერ შეიქცევ დიდი ხნით ვერვის,
რაც ნამდვილია, მხოლოდ იგი შერჩება მერმისს.

კ ო მ ი კ ო ს ი

გული განყალდა მაგ მერმისით, ნამელო სმენა!
ერთიც ვნახოთ და მეც მერმისზე ამქავდა ენა,
ვინლა გაართოს, ბატონებო, დღე დღევანდელი?
ამ რჩეულ ბიჭებს გადახედეთ, ალაღად ანმყოფთ!
ყველა სანახავს, მიდექ-მოდექ, მაგათზე ვაწყობთ,
ვითომ რა ხელი აგვიღია, რას ვემადლებით?
ვინც მაგათ გულით მიენდობა, მიინდობს კიდევც,
არ უმტყუნებს და ვერც მაგათგან შეხვდება ლალატს.
და, რაც დიდია ხალხმრავლობა, რაც მეტი იდენს,
მით უფრო სრულად ამოფეთქავს ნიჭი და ძალა.

მოდით, მაგათთვის იხელოვნეთ, შევეშვათ მყოფადს,
აგვავესეთ თქვენი ფანტაზიის ზღვა-და-მდინარით!
კი, კი, გონება, წარმოსახვა, გულიც და გრძნობაც,
მაგრამ გაფრთხილდით! – არ გამოგრჩეთ გასაცინარი.

დ ი მ ე ქ ც ო ს ი

თან მოქმედება! წამით შედგა, წამსვე განახლდეს!
აქ მაყურებლად მოდის ხალხი, ეძებს სანახველს.
თვალეებში მრავლად შეაფეთე ეგ სანახველი,
და თუ გაცეცდა, ბოლოს პირიც თუ დარჩა ღია,
შორით შორამდე გაჰქუხს უკვე შენი სახელი,
კაცი ხარ ხალხის სათაყვანო, სხვა მადლი გცხია.
მათი სიმრავლის დასაპყრობად სიმრავლე დასძარ,
უხვად, ხელგაშლით მიმოფანტე, მოხელონ თავად.
რალაცა გასცა თვითეულზე, ვინც ბევრი გასცა,
იამებს ხალხი, კმაყოფილი გუნებით წავა.
დგამ წარმოდგენას? დადგი გროვად წვრილი ნაჭრები,
ადვილ საჯრელი და თვალეებშიც ადვილ საჩრელი,
მენდეთ, ძვირფასად დაანაყრებთ ეგეთი რაგუც.
მთლიანობისთვის თუ დაშვრები, ფუჭად დაშვრები,
მაინც თვალდათვალ დაგიფლეთენ ნაკუნ და ნაკუნ.

პ ო ე ც ი

სპობს ხელოვნებას მსგავსი ხელობა!
არც აკვირდებით, რა აზრებს თესავთ!
ჯილღო-მილღოთა ეგ მთითხნელობა,
ჩანს, დაგიდვიათ ცხოვრების წესად.

დ ი მ ე ქ ც ო ს ი

ნუ ფიქრობთ, გული გამიგმიროთ მაგ საყვედურით!
საქმეს თუ ინყებს კაცი ოდნავ წინდახედული,
მიდის და საქმის შესაფერსვე ირჩევს იარაღს.
მანდ ჩეხვა უნდა, ჩემო კარგო, ხვეწა კი არა,

ვისთვის წერთ, ნახეთ, და ნურაფერს მე ნუ მემდურით!
 ეს აქ მოწყენამ მოიყვანა, ზის და მჭმუნვარებს,
 ეს სუფრას უჯდა, ქელავს მუცელ-გამოტენილი,
 ეს აგერ, კიდევ უარესი, უჯდა ჟურნალებს,
 მსჯავრი თან მოაქვს, წინასწარვე გამოტანილი.
 იმ მავანისთვის თეატრონი მასკარადია,
 ამ მავანისთვის – ჭორიკნული ცნობისნადილი,
 ქალთათვის – ღიმილ-სამკაულთა ჩენის ადგილი,
 ისე იღვწიან, გეგონება, წილში გადიან.
 ამათთან გნებავთ, მოიხადოთ ზეგარდმო ვალი?
 ამათ გამოა პოეტური თქვენი ბორგნები?
 მაგ დამფასებლებს მიმოავლეთ ახლოდან თვალი,
 ვინ გულგრილია, ვინ ბლაგვი თუ გაუჩორკნელი.
 წავლენ, ბანქოზე გადავლენ უცებ,
 ან ჩაცეცხლავენ, მოყრიან მეძავთ.
 ამათთვის ტანჯავთ საბრალო მუზებს,
 სათქმელს ებრძვით და რანდავთ და ხვენავთ?
 არ ასცდეთ მიზანს, თუ ნამდვილი ოსტატი გქვიათ,
 თავს დაახვავეთ სულ მეტი და სულ უფრო მეტი.
 უნდა ეცადოთ, დაასხათ რეტი,
 დაკმაყოფილდნენ, ძნელია ფრიად...
 რა გჭირთ? ტკივილი შემოგეგზნოთ? თუ შთაგონება?

პ ო ე ტ ი

წადი, სხვა ნახე, სხვები დასხი ამგვარ მონებად!
 რა გაბედვინებს, უბადრუკო, მოსთხოვო მგოსანს,
 შენტვის დამარხოს, ბუნებითი რაც მაღლი მოსავს,
 რა ცოდვა გინდა ატვირთვინო, არც შეგდის თავში!
 რითი ძრავს იგი კაცთაგანის გულს და გონებას?
 რითი კრავს იგი სტიქიონებს, ოთხივე კავშირს?
 არა იმ ძალით, იმ თანწყობით, გულზე რომ გადის
 და უკუმობგერს შიგ ჩანული სამყაროს ხატი?
 როცა ბუნება თავის უწყვეტ, განუზღვრელ სართავს
 ართავს გულგრილი და ივსება ნართით მასრები,
 როცა შეუწყობ-შეუწვენელად ხმას ხმაზე ჩხლართავს
 და დგას ხმაური უთავბოლო, ყურთამაზრზენი,